

Zgodovinski pomen pohoda XIV. divizije na Štajersko med drugo svetovno vojno

NAMEN POHODA

Legendarna XIV. divizija je bila ustanovljena 13. julija 1943; sestavljena pa iz najelitnejših enot tedanje slovenske partizanske vojske. Njena namena sta bila širjenje slovenskega partizanstva in spodbujanje prebivalstva k oboroženemu odporu na okupiranem Štajerskem. Pohod na Štajersko je bil izveden s ciljem po spremembi vojaškega položaja v okupirani pokrajini, kjer je nemški okupator vršil hud pritisk na domače prebivalstvo, ki je bilo podvrženo nasilnemu ponemčevanju in izseljevanju v številna koncentracijska taborišča.

Udarne divizije je s svojo prisotnostjo in vojaškimi akcijami tako okrepila slovenski osvobodilni boj, dvigovala moralo prebivalstvu na okupiranem ozemlju ter aktivirala množico mladih fantov na Štajerskem, da so se vključevali v narodno-osvobodilno gibanje.

O POHODU divizije

Pohod na Štajersko se je začel 6. januarja 1944, ko je 1.112 dobro oboroženih bork in borcev krenilo iz Suhorja v Beli krajini na dolgo in mesec dni trajajočo pot preko Hrvaške proti Kozjanskemu. Divizija je tako v noči na 7. februar 1944 prečkala mejno reko Sotlo pri Sedlarjevem (majhni obmejni vasici, ki leži nekaj kilometrov južno od Podčetrtka) in vkorakala na okupirano ozemlje nemškega tretjega rajha. Tako je bila XIV. divizija prva večja bojna enota protifašistične koalicije, ki je vdrla globoko v teritorij nemškega rajha.

Sledili so trije tedni srditih bojev XIV. divizije s številčno in vojaško mnogo močnejšim nasprotnikom, ki je pripravil obsežno vojaško ofenzivo, številne zasede in močne vojaške obroče s ciljem, da bi popolnoma uničil partizansko divizijo. Še veliko večje težave je partizanom povzročala izjemno mrzla zima z nenehnim sneženjem in močnim vetrom, ki je besnel v tistih dneh.

XIV. DIVIZIJA in SENOVO

Divizija je na Senovem 9. 2. 1944 porazila nemško orožniško postojanko, uničila separacijo premogovnika, rudniški vlak ter rudniške objekte na Reštanju, saj je rudnik tedaj služil potrebam nemškega okupatorja. S tem pa se je na drugi strani pričela tudi obsežna ofenziva nemške vojske na divizijo. Zaradi sklepanja sovražnega obroča okoli Bohorja se je divizija z Bohorja pomikala proti Lisci, Zidanemu Mostu, Laškemu in Konjiški gori, kjer se je med Nemci in partizani razvnela silovita bitka z izgubami na obeh straneh. V nadaljevanju je divizija prebijala nemške obroče na poti proti Paškemu Kozjaku in Graški gori, kjer so se 21. februarja zvrstili njeni najtežji boji. Divizija je nadaljevala pohod v smeri proti Mozirskim planinam in skozi Zgornjo Savinjsko dolino na Koroško, kjer so 25. februarja pričakali konec nemške ofenzive. 19-dnevni boji od Sotle do Koroške so bili končani. Prezebli in izmučeni partizani so si lahko po več kot 500-kilometrov dolgem pohodu končno oddahnili. Divizijo je odlikovala izjemno visoka vojaška morala, tovarštvo med soborci, izjemen pogum in nadčloveška telesna vzdržljivost. Po mesecu dni se je divizija obnovila in nadaljevala z obsežnimi akcijami za osvoboditev slovenskega ozemlja na Štajerskem in vse do osvoboditve Slovenije.

Namen projekta XIV. divizija »nabira kilometre«

ZGODOVINSKI MOTIV

*Naša šola ponosno nosi ime po legendarni partizanski diviziji, ki je sredi vojne vihre druge svetovne vojne zbrala dovolj odločnosti, poguma in medčloveškega zaupanja za vojaški preboj na slovensko ozemlje, ki ga je tedaj okupiral, nadziral in izčrpaval veliko močnejši sovražnik. Ob veliki slogi, enotnosti in tovarištvu med borci na eni strani ter ob lojalni pomoči lokalnega slovenskega prebivalstva na drugi strani, je bila vojaška akcija divizije tudi uspešno izvedena. Ker so se prvi srditi boji XIV. divizije ob pohodu na Štajersko pričeli prav na Senovem in njegovi okolici, je naša šola tudi poimenovana po omenjeni partizanski enoti. **V teh dneh mineva 77 let od zgodovinskega pohoda divizije**, ki je tedaj vlivala upanje in moč podjarmljenemu prebivalstvu na okupiranem ozemlju Slovenije. V spomin na prehojene kilometre divizije v mrazu, snegu, vetru in junaške spopade divizije z veliko močnejšim sovražnikom smo pripravili projekt: **XIV. divizija »nabira kilometre«**.*

REKREACIJSKI, ZDRAVSTVENI IN DUŠEVNI MOTIV

Tudi sedanji časi so skrajno negotovi. Ob svetovnem izbruhu pandemije bolezni COVID 19 se človeštvo bori proti sovražniku, ki je dobro zakrinkan in nam zadaja številne udarce.

Posledice se kažejo v povečani brezposelnosti, socialni negotovosti, duševnih stiskah prebivalstva. Tudi tokrat bo potrebno veliko volje, poguma, medsebojnega zaupanja ter odločnih in dobronamernih potez, da se človeštvo ubrani te zahrbtni nadlogi.

Hitro minevajo tedni, meseci, ko so naše šole, vrtci, kulturne ustanove in številne dejavnosti zaradi zdravstvene pandemije zaprte. Ob prepovedanih medsebojnih oblikah druženja in omejitvah gibanja izven domače občine se ljudje zapiramo v lastna stanovanja, vedno več je malodušja, osebnih stisk in tesnobe.

Zanemarjajo se telesne aktivnosti, gibanje na svežem zraku, rekreacija, torej aktivnosti, ki so nujno potrebne za zdrav duševni in telesni razvoj človeka. Na drugi strani je opaženo prekomerno posedanje ljudi pred televizijskimi ekrani, računalniki, tablicami, telefoni ter poseganje po večjih količinah hrane, kar povzroča prekomerno rast telesne teže, s tem pa možnosti porajanja številnih bolezni, ki lahko ogrozijo naše zdravje in življenje.

*Čas je, da se zdramimo in pogledamo svet z vedrejšim obrazom. Prav to bomo storili tudi v okviru omenjenega projekta. **Učenci in zaposleni na Osnovni šoli XIV. divizije Senovo bomo »nabirali kilometre«**. Vsak kilometer na sprehodu, lahkotnem teku, krajšem ali daljšem pohodu ŠTEJE. Poleg tega pa hoja dobro vpliva na naše duševno in telesno počutje! Če je to zmogla v vojni, mrazu, snegu in vetru XIV. divizija, zmoremo danes tudi mi na pohodnih poteh, gozdnih stezicah, ob potokih, po prostranih poljanah, skozi skrivnostne gozdove.*

Naše skupne kilometre (naše zmage!) bomo spremljali in obogatili tudi s simpatičnimi fotografijami in z lastnimi izjavami na POSEBNI SPLETNI STRANI, ki bo zaživela ob projektu

XIV. divizija »nabira kilometre«.

Po poteh vsak zase, a z mislimi močno povezani, gremo v akcijo!